

Reisa Elvelag

Hovedvegen 2, 9151 Storslett
E-post: post@reisaelva.no
Hjemmeside: www.reisaelva.no
Tlf.: +47 91118399

Nordreisa kommune

Postboks 174, 9156 Storslett

Storslett 31.05.2022

Høringsinnspill -forslag til forskrift for motorferdsel i Reisavassdraget

Viser til Nordreisa kommunes høringsforslag til forskrift for motorferdsel i Reisavassdraget (ref. 22/10377-3). Forslaget ble sendt ut på høring 02.05.2022 med høringsfrist 1. juni.

Reisa Elvelag som lokal forvalter av den lakseførende delen av Reisavassdraget ønsker med dette å komme med høringsinnspill til kommunens forslag til ny forskrift. Saken ble behandlet på elvelagets styremøte 25. mai.

Forslaget til forskrift er som følger (utklipp hentet fra høringsnotat):

- 1. Det er forbud mot motorisert ferdseil på Reisaelva fra Bilto til Imo fra kl 24.00 til kl 06.00 lørdag (natt til lørdag) og søndag (natt til søndag) hele året. Fra Gamlebrua på Storslett til Bilto er det forbud mot motorferdsel fra kl 24.00 til 06.00 lørdag (natt til lørdag) og søndag (natt til søndag) fra 1. september og ut året.*
- 2. Det innføres totalforbud mot bruk av vannjet (hele døgnet)*

Forslaget innebærer at dagens forskrift videreføres. Det presiseres at forslaget ikke åpner opp for at det kan gis dispensasjoner for bruk av vannjet.

Reisa Elvelag har registrert at trafikken med elvebåt har økt de siste årene. Dette gjelder spesielt elvebåttrafikken på strekningen Saraelv-Mollisfossen, og skyldes i hovedsak en økning i turisttrafikken. Fiskere som har kjøpt kort på denne strekningen har kommet med tilbakemelding om stor elvebåttrafikk som går ut over fiskingen, der det er lite ro for fisken og fiskeren.

I en periode med økt elvebåttrafikk opplever man også en negativ bestandsutvikling for laksen i Reisaelva. Kun to av de siste ni sesongene har gytebestandsmålet blitt oppnådd. Drivtellingene som gjennomføres hver høst viser lave tall av gytefisk, og spesielt i øvre del av elven hvor elvebåttrafikken er størst. Fangststatistikken viser også et markant fall i fangst av laks i øvre del av elven spesielt. Om den økte elvebåttrafikken kan være en av faktorene som bidrar til den negative bestandsutviklingen av laks er det vanskelig å konkludere med. Det finnes per i dag ingen forskning på denne problematikken fra Reisaelva. Noe forskning på problemstillingen knyttet til båttrafikk og dens påvirkning på laks er gjort fra andre elver.

Det er ingen tvil om at elvebåttrafikk forstyrrer laksen på en eller annen måte, slik at ingen aktivitet er bedre for laksen enn aktivitet. Likevel er ikke et totalforbud mot elvebåttrafikk et tema i denne sammenheng.

Laksefiske i Reisaelva er besluttet stengt fra og med sesongen 2022 som følge av at gytebestandsmålet ikke er oppnådd de siste 4 årene, og bestanden av laks er svært lav. Hvor lenge laksefiske vil være stengt er ikke bestemt, men i første omgang er det snakk om stengning til neste hoved revidering av fiskebestemmelsene. Dette gjøres av Miljødirektoratet hvert 4-5 år og ble sist gang gjennomført i 2021. Det er mulig å få til endringer i mellomår, men det er oftest kun helt nødvendige endringer av fiskebestemmelsene som gjøres da.

Reisa Elvelag mener situasjonen med laksebestanden er såpass alvorlig at man bør benytte seg av føre var prinsippet i naturmangfoldloven §9. Dette gjelder spesielt inn mot gytetiden til laksen på høsten. Slik elvebåttrafikken er nå kjøres det i praksis fra isen går på våren til isen legger seg på høsten. Dette bør reguleres. I gytetiden trekker laksen seg ned på nakkene for å gyte, elvebåttrafikk i denne perioden vil derfor være svært forstyrrende. På våren rett etter isen går er det mindre trafikk, men utviklingen de siste årene tilsier at dette også vil øke. En bør derfor være føre var når det gjelder for mye elvebåttrafikk rett etter isen går, da dette er en sårbar periode for laksungelen som akkurat har klekket. Kommunen bør vurdere ferdselsforbud med elvebåt fra en dato på våren og en dato på høsten, dette for å gi ro til laksen i de mest sårbare periodene. Om det ikke innføres ferdselsforbud bør trafikken i alle fall tas ned betraktelig.

I diskusjonen rundt arbeidet med forskriften argumenteres det ofte med at et forbud mot vannjet, automatisk vil ta ned trafikken på høsten da vannstanden vil være så lav at det er utfordrende å kjøre. Tanken her er god, men det er ikke alltid dette stemmer i praksis. Eksempelvis er høsten 2021 hvor det var forbud mot vannjet fra 15. september, men fortsatt mye trafikk på elven ut september måned og inn i oktober. Dette skyldes at vannstanden var såpass høy at det var godt egnet for propell. De siste årene har man opplevd at vannstanden er lavere i juli måned enn i månedsskifte september/oktober. Et forbud mot elvebåttrafikk fra slutten av september vil være det tiltaket som sikrer ro til laksen.

Utviklingen fremover

Når det gjelder fremover i tid er det vanskelig å spå hvordan bestanden av laks vil utvikle seg i Reisaelva. Reisa Elvelag gjør sitt for at trenden skal snu og bestanden igjen skal vokse. På sikt vil det forhåpentligvis bli åpnet for laksefiske igjen. En bør derfor i dette arbeidet allerede nå diskutere løsninger for fremtiden når det gjelder elvebåttrafikk og laksefiske, slik at det ene ikke nødvendigvis slår i hjel det andre. En mulighet her vil være å i fremtiden regulere elvebåtkjøringen og da spesielt turistkjøringen til en bestemt tidsperiode hver dag.

Dette er noe som nødvendigvis ikke trengs å gjøres noe med slik situasjonen er i dag, da fiske blir stengt, men en bør likevel følge nøye med utviklingen i elvebåttrafikken i årene fremover. Dersom strømmen av turister til Reisa nasjonalpark og Mollisfossen øker ytterligere vil det i fremtiden kunne bli nødvendig å regulere trafikken ytterligere.

Nasjonalparkstyret har de siste sesongene begynt med registrering av elvebåttrafikken i tillegg til trafikk på land. Dette arbeidet vil gi en god pekepinn på besøksutviklingen de neste årene. Av de tallene de har samlet inn, ser man at antall besøkende til Mollisfossen har vært økende. Det gjøres stadig tilrettelegging i og rundt nasjonalparken som bedrer forholdene for brukerne av område. I besøksstrategien til nasjonalparken er det ikke per nå definert noe øvre grense for antall besøkende som er ønskelig hvert år, eller hva «tålegrensen» er. Før koronapandemien ble det fra næringen snakket om ukentlige anløp av Hurtigruten og Cruiseskip i fremtiden, med tilbud som elvebåtsafari i Reisadalen. Dette vil trolig skyte fart igjen nå som hverdagen er tilnærmet tilbake som normalt. Potensialet for økt trafikk er dermed til stede og det er viktig at kommunen følger nøye med på denne utviklingen.

Som nevnt tidligere finnes det ingen forskning om elvebåttrafikk fra Reisaelva. Det vil derfor være interessant å sette i gang et forskningsprosjekt på denne problemstillingen. Et slikt prosjekt er naturlig at det nye villakssenteret ser nærmere på i tett samarbeid med både Reisa Elvelag, Nordreisa kommune, andre interessegrupper og brukere av elven. Da kan en både se på påvirkning fra elvebåttrafikken generelt, men også om det er store forskjeller mellom ordinær påhengsmotor med propell eller vannjet. Bedre kunnskap gir bedre grunnlag for riktige beslutninger.

Oppsummering:

1. Reisa Elvelag er bekymret for laksens utvikling de siste årene og anbefaler kommunen til å være føre var iht. naturmangfoldloven §9. Det er viktig å gi laksen ro i de mest sårbare tidene; på våren i forhold til nyklekket laksyngel og spesielt i perioden på høsten under gyting. Dette for å bygge opp bestanden av laks.
2. Reisa Elvelag henstiller kommunen til å initiere et prosjekt de neste årene, sammen med Reisa Villakssenter, Reisa Elvelag og andre interessegrupper, der man ser nærmere på problemstillinger knyttet til elvebåttrafikkens påvirkning på laksen. Dette for å bedre kunnskapsgrunnlaget for fremtidige beslutninger tilknyttet motorferdsel i Reisavassdraget.
3. Reisa Elvelag ber kommunen følge nøye med på utviklingen i antall besøkende/brukere av Reisaelva i årene fremover, slik at dette kan reguleres dersom behovet melder seg.

Vennlig hilsen,

På vegne av styret i Reisa Elvelag

Hermann O Hermansen

Hermann O. Hermansen,

Daglig leder